

V Želetavě do dvou let zpřístupní dochovanou sladovnickou věž

[ČTK](#) Foto: Seznam Zprávy 27. 8. 17:54

V sušárenské věži sladovny někdejšího pivovaru v Želetavě na Třebíčsku se dnes po 68 letech podařilo zprovoznit motorem poháněné obraceče sladu, takzvané vendry.

Článek

„Technickou památku s dochovaným systémem sušení pivovarského sladu si bude moci do dvou let prohlédnout veřejnost. Vendry pocházejí z roku 1868 a sloužily do zániku pivovaru v roce 1952,“ řekl Josef Vašina, majitel Starého hradu, jehož byl kdysi pivovar součástí. Památku s historií sahající do 14. století Vašina opravuje už osm let.

Asi osmnáct metrů vysoká čtyřboká věž (hvozd) už má opravené schodiště, všechna podlaží i omítky. Ještě chybí doplnit zábradlí, kotel, díky kterému se věž vyhřívala a slad sušil, a výtah, který do dvou nejvyšších pater slad dopravoval.

Dvojici vendrů dokázal „rozchodit“ zámečník Miloslav Čermák a jeho bratr Stanislav. Zrezivělé soukolí bylo nejprve nutné s pomocí chemie uvolnit, později opatrně promazat. Výhodou podle Miloslava Čermáka bylo, že mu nechyběla žádná z původních součástí. Nepůvodní je jen motor. Kdysi naftový pohon byl dnes nahrazený elektromotorem.

Na Starém hradě se pivo vařilo do poloviny 19. století. Pak si želetavský pivovar postavil nové prostory, ve kterých se nyní vyrábějí sýry. Na Starém hradě zůstala jen sladovna. „Pivovar zásoboval i některé vídeňské lokály a loni jsme zjistili, že když nestíhala Plzeň, dodával i do Berlína. Byl to úspěšný pivovar,“ řekl Vašina. Želetavský pivovar měl podle něho až osm hektarů vlastních chmelnic a jako sládek v něm pracoval i Karel Havlíček, synovec spisovatele Karla Havlíčka Borovského.

Sušárna ve tvaru věže je podle Vašiny v podstatě moderním způsobem sušení sladu. V areálu se ale dochoval i její předchůdce, takzvaný biliárový hvozd. Archeologům se nedávno podařilo odkrýt i jeho původní topeniště. Nachází se v nejstarší části hradu s klenutým stropem, kde fungovalo humno. Na něm se nechával klíčit ječmen na výrobu sladu. Před tím se několik dní máčel v nádovníku. Zdrojem vody byl nedaleký rybník.

Jako Starý hrad je v historických mapách označovaná tvrz, o které existují písemné zmínky už z první poloviny 14. století. Tvrz jistou dobu vlastnil i moravský markrabě Jan Jindřich Lucemburský. Pivo se v ní vařilo jistě již v 16. století. Pivovar navazoval na původně středověký mlýn. Součástí areálu je také sýpka nebo renesanční obytná budova, v jejímž přízemí byla už v době první republiky četnická stanice, později služebna Veřejné bezpečnosti. Archeologický průzkum odhalil pod renesanční stavbou základy starší stavby.

V první polovině 20. století vlastnil velkostatek Karel Kammel-Hardegger. Pronajímal ho Janu Stallerovi, který byl sládkem. Po konfiskaci v roce 1945 začal areál využívat podnik Zemědělské zásobování a nákup. Po roce 1990 ho koupil Vašinův otec.

Starý hrad je od roku 1973 kulturní památkou. Před třemi lety byl za památku prohlášený i přilehlý pivovarský sklep, na jehož obnově se letos pracuje. Opravy hradu už stály asi čtyři miliony korun, částečně je pomáhají hradit krajské a státní dotace. Přednostně se pracuje na odstranění havarijních stavů. Věž bude prvním objektem, který by mohl být přístupný veřejnosti. Kromě dochované pivovarnické technologie lidem nabídne i výhled do kraje z podkroví.